

***SAUSZEMES TRANSPORTLĪDZEKĻU
ĪPAŠNIEKU CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS
OBLIGĀTĀ APDROŠINĀŠANA***

2006.GADA I PUSGADA REZULTĀTI

Rīga, 2006.g

OCTA apdrošināšanas nozares darbības rādītāji 2006.gada I pusgadā

Šis pārskats sastādīts par pamatu ņemot OCTA apdrošināšanas nozares pamatrādītājus 2006.gada I pusgadā, sniedzot informāciju par izmaiņām, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu.

Pārskats tiek sastādīts saskaņā ar Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs” (turpmāk – LTAB) Informācijas sistēmā esošajiem datiem uz 14.08.2006.

Ceļu satiksmes negadījumi

Ļoti svarīgs OCTA apdrošināšanas darbības rādītājus ietekmējošs faktors ir ceļu satiksmē notikušie ceļu satiksmes negadījumi. No visiem 2006.gada I pusgadā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem ceļu satiksmes negadījumiem **9 114** reģistrēti uz Saskaņoto paziņojumu pamata.

Izvērtējot apdrošināšanas sabiedrībās iesniegtās prasības zaudējumu atlīdzībai, redzams, ka vidēji **51%** gadījumu tie ir ceļu satiksmes negadījumi, kas pieteikti uz Saskaņoto paziņojumu pamata (sk. 1.tabulu).

1.tabula

Saskaņoto paziņojumu izmantošana 2006.gada I pusgadā notikušajos CSNg

Mēnesis	CSNg skaits*	Ar saskaņotajiem paziņojumiem reģistrēto CSNg skaits	Saskaņoto paziņojumu īpatsvars, %
Janvāris	2 857	1 389	48,6%
Februāris	2 991	1 454	48,6%
Marts	3 564	1 889	53,0%
Aprīlis	2 454	1 289	52,5%
Maijs	2 871	1 485	51,7%
Jūnijs	3 140	1 608	51,2%
Kopā	17 877	9 114	51,0%

*CSNg skaits – ceļu satiksmes negadījumu skaits, kas pieteikti un reģistrēti apdrošināšanas sabiedrībās

Jāatzīmē, ka ceļu policijā reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits, salīdzinot ar 2005.gada I pusgada datiem, ir samazinājies par **34,8%**, un šādi reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaitam ir un arī turpmāk iespējams būs tendence samazināties. Savukārt uz Saskaņoto paziņojumu pamata reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits apdrošināšanas sabiedrībās ir pieaudzis **7,9 reizes** (9 114 - salīdzinot ar 1 156 2005.gada I pusgadā) Tas skaidrojams ar kārtību, ka pēc notikuša ceļu satiksmes negadījuma gadījumos, ja nav cietušo personu un bojāti tikai 2 transportlīdzekļi, pie kam tiem nav radušies tādi bojājumi, kuru dēļ tie nevar vai tiem aizliegts braukt, likumdošana paredz iespēju savstarpēji vienojoties par visiem būtiskiem ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem, aizpildīt Saskaņoto paziņojumu, kurš ir jāiesniedz apdrošināšanas sabiedrībā.

Apdrošināšanas atlīdzību izmaksas

Apdrošināšanas atlīdzības ir rādītājs, kas saistīts un ir atkarīgs no ceļu satiksmē notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem. 2006.gada I pusgadā ir tikuši pieņemti **18 768** lēmumi par kopējo summu **Ls 9,006 milj.**

Vidējās izmaksas lielums 2005.gada I pusgadā sastādīja 419,88 Ls, savukārt izmaksas lielums uz vienu apdrošināšanas gadījumu kopumā sastāda 456,41 Ls. Attiecīgi 2006.gada I pusgadā vidējās izmaksas lielums ir **479,86** Ls, kas ir par 14,3% vairāk, savukārt izmaksas

lielums uz vienu apdrošināšanas gadījumu – **485,58** Ls, kas ir par **6,4%** vairāk nekā 2005.gada I pusgadā.

Saskaņā ar LTAB datiem 2006.gada I pusgadā no Garantijas fonda tika izmaksātas apdrošināšanas atlīdzības par kopējo summu **Ls 209 345** apmērā. Vidējās izmaksas lielums sastādīja **Ls 502,03**. Vislielākais lēmumu skaits tika pieņemts par transportlīdzekļu bojājumu zaudējumu atlīdzināšanu, kas sastādīja 68,8% no kopējā lēmumu skaita (sk.2.tabulu).

2.tabula

No Garantijas fonda veikto apdrošināšanas atlīdzību sadalījums atkarībā no izmaksu veida

Atlīdzību izmaksas veids	TAB lēmumu skaits	Īpatsvars, %	Atlīdzību summa TAB lēmumos (LVL)	Īpatsvars, %	Vidējā atlīdzība, LVL
Ārstēšanās izmaksas	26	6,24	2 461,44	1,18	94,67
Rehabilitācijas izdevumi	2	0,48	852,00	0,41	426,00
Pensijas invalīdiem	7	1,68	343,60	0,16	49,09
Apbedīšanas izdevumi	5	1,20	3 200,00	1,53	640,00
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi	1	0,24	100,00	0,05	100,00
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas fizisku traumu	2	0,48	220,00	0,11	110,00
Transportlīdzekļa bojāeja	19	4,56	18 095,50	8,64	952,39
Transportlīdzekļa bojājumi	287	68,82	160 448,82	76,64	559,06
Mantas bojājumi, bojāeja	6	1,44	637,42	0,30	106,24
Ceļa, ceļa būvju, ēku bojājumi, bojāeja	15	3,60	8 616,16	4,12	574,41
Atlīdzība Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūrai (VOAVA)	47	11,27	14 370,06	6,86	305,75
Kopā	417	100,00	209 345,00	100,00	502,03

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts

OCTA apdrošināšanas nozares darbību kopumā var raksturot ar visu apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, kas 2006.gada I pusgadā nozarei kopumā ir bijis negatīvs.

2006.gada I pusgadā apdrošināšanas sabiedrībām piekritušo atlīdzību prasību neto summa sastāda **Ls 9,496 milj.**, kas ir par **Ls 2,673 milj.** jeb **39,2%** vairāk nekā 2005. gada I pusgadā. Tāpat kā pagājušajā gadā, arī šogad atlīdzību apjomi procentuāli pieaug daudz straujāk nekā parakstītās prēmijas.

Salīdzinot 2006.gada I pusgada rādītājus ar 2005.gada I pusgadu var secināt, ka neskatoties uz to, ka nopelnīto prēmiju apmērs ir paaugstinājies par **4,2%**, piekritušās atlīdzību prasības ir pieaugušas ievērojami straujāk - par **39,2%**.

Aplūkojot apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, no aprēķina var izdalīt dažas atsevišķas ieņēmumu un izdevumu pozīcijas, kas raksturo apdrošināšanas sabiedrību un nozares darbību kopumā (sk.3.tabulu).

3.tabula

2005.gada OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts, salīdzinot 2005. un 2006.gada I pusgadu

Rādītājs	2005.gada I pusgads	2006.gada I pusgads
Nopelnītās prēmijas, Ls	11 731 675	12 222 299
Piekritušās atlīdzību prasības neto, Ls	6 822 823	9 495 729
t.sk. atlīdzību noregulēšanas izdevumi, Ls	411 575	647 943
Neto darbības izdevumi, Ls	5 040 511	4 153 612
Citi tehniskie izdevumi neto, Ls	134 394	78 671
Tehniskais rezultāts	262 561	-1 342 326

3.tabulā nav attēlotas visas peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta noteikšanas pozīcijas, tikai salīdzināta nopelnīto prēmiju ienākumu daļa ar apdrošināšanas sabiedrību izdevumiem sakarā ar piekritušo apdrošināšanas atlīdzību izmaksām un apdrošināšanas sabiedrību darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem izdevumiem.

4.tabula

2006.gada I pusgadā OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina kopsavilkums

Rādītāji	
Zaudējumu rādītājs*, %	77,7 %
Izdevumu rādītājs*, %	34,6 %
Kombinētais rādītājs, %	112,3 %
*Zaudējumu rādītāju raksturo piekritušo atlīdzību prasību un nopelnīto prēmiju attiecība, savukārt izdevumu rādītājā tiek ietverta izdevumu un nopelnīto prēmiju attiecība.	

Apdrošināšanas sabiedrības OCTA obligātos atskaitījumus atskaita no apdrošināšanas prēmijām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, 2006.gada I pusgadā šie atskaitījumi kopā sastāda Ls 896 166, t.sk. ceļu satiksmes negadījumu novēršanas un profilakses fondā Ls 320 756,66. Tā kā no 2004.gada 1.maija ievērojami palielinājušies apdrošināšanas sabiedrību atbildības limiti, obligāta prasība ir parakstīto risku pārāpdrošināšana, kur izdevumi 2005.gada I pusgadā sastādīja 11,13% no visu apdrošināšanas prēmiju summas, bet 2006.gada I pusgadā jau 12,03%.

Reģistrētie transportlīdzekļi

OCTA apdrošināšanas jomu Latvijas Republikā veido transportlīdzekļi, kas piedalās ceļu satiksmē. Kopā Latvijā uz 2006. gada 1.jūliju pēc CSDD, VTUA un TTP datiem ir reģistrēti **1 140 535** transportlīdzekļi. Salīdzinot ar 2005.gada I pusgadu, to skaits pieaudzis par **9,0%**. No visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ikgadējo tehnisko apskati ir izgājuši tikai **51,6%** jeb **588 795** transportlīdzekļi.

Pēc LTAB datiem uz 2006.gada 1.jūliju apdrošināta ir **630 700** transportlīdzekļu īpašnieka civiltiesiskā atbildība, kas sastāda 107,1% no tehniskā kārtībā esošiem – tātad, ceļu satiksmē piedalās transportlīdzekļi, kuriem nav veikta tehniskā apskate.

Vērtējot izmaksas no Garantijas fonda un salīdzinot ar transportlīdzekļu skaitu, kuru īpašnieki savu civiltiesisko atbildību ir apdrošinājuši un tehniskā kārtībā esošo transportlīdzekļu skaitu, secināms, ka no visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ceļu satiksmē Latvijā piedalās aptuveni 600 000 – 650 000 transportlīdzekļi, no kuriem, ievērojot

augstāk teikto, 630 700 gadījumos īpašnieku civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta. Līdz ar to no visiem transportlīdzekļiem, kas Latvijā piedalās ceļu satiksmē, jāsecina, ka ne vairāk kā 3% transportlīdzekļu īpašnieki nav apdrošinājuši savu civiltiesisko atbildību. Šim skaitam ir tendence gadu no gada samazināties.

5.tabula

Reģistrēto transportlīdzekļu skaits, kuri ir apdrošināti un ir izgājuši tehnisko apskati (salīdzinājums ar 2005. gada I pusgada datiem,%)

Transportlīdzeklis	Reģistrēti		Tehnisko apskašu dati			Apdrošināšanas dati			
	skaits	+/-	tehniskā kārtībā (TK)	+/-	% no reģist.	apdrošināti	+/-	% no reģist.	% no TK
Vieglie a/m	778 228	9,4	456 545	11,5	58,7	480 511	12,2	61,7	105,2
Kravas a/m	116 726	6,2	54 851	11,8	47,0	58 662	13,3	50,3	106,9
Autobusi	10 575	-1,2	4 967	-3,4	47,0	5 437	-0,8	51,4	109,5
Piekabes*	105 678	6,8	39 064	13,0	37,0	45 486	8,0	43,0	116,4
Motocikli, tricikli	35 441	40,9	5 068	25,6	14,3	5 970	19,3	16,8	117,8
Traktori, pašgājēji	93 198	4,2	27 666	1,7	29,7	34 015	8,8	36,5	122,9
Tramvaji, trolejbusi	689	2,2	634	-5,9	92,0	619	-5,9	89,8	97,6
Kopā	1 140 535	9,0	588 795	11,1	51,6	630 700	11,7	55,3	107,1

* - automobiļu un traktortehnikas piekabju kopējais skaits

Sūdzību izskatīšana

Balstoties uz LTAB apkopotajiem datiem par saņemtajām sūdzībām sakarā ar apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem atlīdzību izmaksu lietās **2006.gada I pusgadā** par apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem un rīcības atbilstību OCTA Likumam kopā saņemtas **92** sūdzības.

Analizējot sūdzības pēc būtības:

- **21** gadījumā atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir pamatots;
- **14** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots;
- **57** gadījumos sūdzības iesniedzējiem sniegta rakstiskas atbildes.

Vērtējot sūdzību skaitu pa gadiem (sk.6.tabulu) ir redzams, ka sūdzību īpatsvars, kuras izskatot atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots, ir bijis robežās no **0,2%** līdz **0,4%**. Tas ir samērā niecīgs skaits no visiem apdrošināšanas gadījumiem, kas liecina, ka vairumā gadījumu cietušajam nav pamata būt neapmierinātam ar apdrošināšanas sabiedrības pieņemto lēmumu.

Galvenie sūdzību iemesli:

- 1) atteikums apdrošināšanas atlīdzību izmaksai;
- 2) cietušais nav apmierināts ar novērtētā zaudējuma apmēru;
- 3) cietušais pats atzīts par daļēji līdzatbildīgu zaudējumu nodarīšanā;
- 4) cietušais ilgstoši nav saņēmis apdrošināšanas atlīdzību.

6.tabulā ir atspoguļots sūdzību iemeslu īpatsvars kopējā apdrošināšanas gadījumu skaitā.

Pārskats par kopā saņemtajām un izskatītajām sūdzībām

Gads	Apdrošināšanas gadījumi *	Sūdzības, kopā	% no apdr. gadīj.	t.sk. sūdzības par apdrošināšanas sabiedrības lēmumu	% no apdr. gadīj.	no tām apdrošināšanas sabiedrības lēmums atzīts par nepamatotu	% no apdr. gadīj.	no tām apdrošināšanas sabiedrības lēmums atzīts par pamatotu	% no apdr. gadīj.
1998	10 495	62	0,59	34	0,32	20	0,19	14	0,13
1999	14 150	94	0,66	51	0,36	27	0,19	24	0,17
2000	13 924	143	1,03	86	0,62	52	0,37	34	0,24
2001	16 735	155	0,93	94	0,56	44	0,26	50	0,30
2002	18 300	200	1,09	113	0,62	54	0,30	59	0,32
2003	19 746	236	1,20	143	0,72	75	0,38	68	0,34
2004	23 957	225	0,94	132	0,55	57	0,24	75	0,31
2005	29 019	187	0,64	106	0,37	56	0,19	50	0,17
2006 I	18 547	92	0,50	35	0,19	14	0,08	21	0,11
Kopā	164 873	1 394	0,85	794	0,48	399	0,24	395	0,24

*apdrošināšanas gadījumu skaits, saistībā ar kuriem ir pieņemti lēmumi par zaudējumu atlīdzību